

Przedmiotowy system oceniania z języka polskiego w Gimnazjum im. Św. Królowej Jadwigi w Wawrzeńczycach

- **Przedmiotowy system oceniania zawiera:**

- I. Zasady przedmiotowego systemu oceniania z języka polskiego.
- II. Obszary aktywności podlegające ocenianiu.
- III. Metody sprawdzania osiągnięć uczniów.
- IV. Wymagania przedmiotowe w poszczególnych obszarach aktywności uczniów.
- V. Szczegółowe wymagania na poszczególną ocenę.

- **Przedmiotowy system oceniania z języka polskiego został opracowany w oparciu o analizę następujących dokumentów:**

- 1) podstawę programową dla gimnazjum;
- 2) wewnątrzszkolny system oceniania w Gimnazjum w Wawrzeńczycach
- 3) program nauczania języka polskiego w gimnazjum dla klasy II III – „Bliżej słowa” – nr dopuszczenia - **J. p1/2009** oraz program nauczania języka polskiego w gimnazjum dla klasy I - „ Opisać świat” – nr dopuszczenia - **MEN- 757/1/2015**.

- **Przedmiotowy system oceniania ma na celu:**

- a) przekazywać informacje o rozwoju i postępach ucznia,
- b) diagnozę potrzeb indywidualnych ucznia oraz przyczyn trudności w nauce,
- c) klasyfikację uczniów,
- d) porównywanie osiągnięć,
- e) motywowanie uczniów do aktywnej pracy i zaangażowania w proces uczenia się
- f) wspieranie rozwoju intelektualnego uczniów,
- g) odzwierciedlanie postępów uczniów z opiniami poradni pedagogiczno- psychologicznej, w zdobywaniu wiedzy i umiejętności z języka polskiego zgodnie ze wskazaniem i zaleceniami poradni,
- h) ewaluację - ocenę efektywności kształcenia.

I. Zasady przedmiotowego systemu oceniania z języka polskiego:

1. Na początku roku szkolnego **uczniowie są zapoznawani z pso z języka polskiego**, zestawem lektur . Spis lektur znajduje się w zeszytcie przedmiotowym na stronie pierwszej.
2. W pso z języka polskiego stosuje się **sześciostopniową skalę ocen**:

Ocena	%
celujący	100 %
bardzo dobry	90 % - 99 %
dobry	75 % - 89 %
dostateczny	50 % - 74 %
dopuszczający	40 % - 49 %
niedostateczny	39 % - 0 %

Za kartkówki , krótkie formy użytkowe, notatki w zeszytcie, dyktanda nie przewiduje się oceny celującej.

Ocenę roczną wystawia się na podstawie uzyskanych ocen w ciągu całego roku; najwyższą wartość ma ocena uzyskana ze sprawdzianów, kartkówek oraz egzaminów.

Ocena roczna (półroczna) nie jest średnią arytmetyczną.

3).Oceny cząstkowe wyrażone są w stopniach: **1; 2; 3; 4; 5; 6.**

Przy ocenach cząstkowych **stosuje** się plusy („+”) i minusy („-”).

4).Oceny są **jawne i umotywowane** przez nauczyciela na prośbę ucznia lub rodzica/opiekuna.

5).W ciągu półrocza uczeń musi otrzymać co najmniej po jednej ocenie z pracy klasowej /sprawdzianu, kartkówki, odpowiedzi ustnej oraz pracy domowej.

6).Prace klasowe / sprawdziany są obowiązkowe.

7).Każdą pracę pisemną uczeń powinien poprawić. Poprawa takiej pracy może nastąpić na dowolną ocenę w ciągu dwóch tygodni, w terminie wyznaczonym przez nauczyciela.

8).Jeżeli uczeń opuścił pracę klasową, to powinien napisać ją w wyznaczonym przez nauczyciela terminie w ciągu dwóch tygodni od przyjścia do szkoły.

9).Uczeń ma obowiązek brać aktywny udział w lekcji, przestrzegać ustalonych zasad i porządku w czasie jej trwania.

10). Każdy uczeń **ma prawo do zdobycia dodatkowych ocen** za prace nadobowiązkowe zlecone przez nauczyciela bądź podjęte z własnej inicjatywy. Za wykonanie dodatkowych prac nadobowiązkowych nauczyciel może wystawić uczniowi ocenę celującą, bardzo dobrą lub dobrą.

11). Ocena niedostateczna może być zmieniona tylko w wyniku egzaminu klasyfikacyjnego.

12). Uczeń **zagrożony oceną niedostateczną** na półrocze bądź koniec roku, ma możliwość jej **poprawienia** na tydzień przed radą klasyfikacyjną. Inne oceny nie podlegają poprawie – na ocenę końcową uczeń pracuje przez cały semestr.

13). Jeśli uczeń **opuścił 50 % lekcji** i brak jest podstaw do wystawienia oceny, nie jest klasyfikowany.

14). Prace klasowe z nauki o literaturze, z nauki o języku oraz dyktanda i sprawdziany ortograficzne **zapowiadane są** przez nauczyciela **tydzień wcześniej**. Podany jest także zakres sprawdzanych wiadomości i umiejętności. Fakt ten nauczyciel **odnotowuje** w dzienniku lekcyjnym na siedem dni przed proponowaną pracą.

15). **Piętnastominutowe sprawdziany oraz kartkówki nie muszą być zapowiadane**. Zakres sprawdzania nimi stopnia opanowania materiału jest następujący:

- wiadomości z 3 ostatnich lekcji;
- sprawdzenie jakości wykonania pracy domowej;
- krótkie zestawy zadań do pracy z tekstem;
- drobne kartkówki ortograficzne w związku z bieżącym tematem;
- testy ze znajomości lektury (w dniu jej omawiania).

16). Oceny z prac klasowych, sprawdzianów i dyktand do dziennika wpisuje się **kolorem czerwonym**.

17). W celu sprawdzenia wiadomości i osiągnięć edukacyjnych ucznia ustala się następujące formy oceniania:

1) kontrola ustna:

- a) **odpowiedź** obejmująca materiał nie więcej niż z trzech jednostek tematycznych,
- b) odpowiedź podczas lekcji powtórzeniowych.

2) kontrola pisemna:

- a) **kartkówka** - krótka praca pisemna przeprowadzona z jednej jednostki tematycznej, nie więcej jednak niż z 3 ostatnich lekcji.
- b) **sprawdzian** - praca pisemna nie mniej niż z trzech jednostek tematycznych (wpis ocen do dziennika kolorem czerwonym).
- c) **praca klasowa** - praca pisemna jedno lub dwugodzinna po zrealizowaniu materiału zdanego działu lub omówieniu danej lektury (wpis ocen do dziennika kolorem czerwonym).
- d) **praca semestralna** i podsumowująca wyniki nauczania na danym poziomie (wpis ocen do dziennika kolorem czerwonym),
- e) **test** - praca pisemna przeprowadzana w postaci zadań/pytań otwartych, wielokrotnego wyboru lub innej formie ustalonej przez nauczyciela,
- f) **test diagnozujący** - praca pisemna przeprowadzana na początku roku szkolnego w postaci zadań/pytań otwartych, wielokrotnego wyboru lub innej formie ustalonej przez nauczyciela.
- g) próbny egzamin gimnazjalny

3) kontrola i ocena prac domowych,

18). Nauczyciel ma obowiązek **sprawdzenia i oddania** prac pisemnych w **ciągu dwóch tygodni**.

19). Sprawdzone i ocenione prace pisemne uczeń i jego rodzice **otrzymują do wglądu** według poniższych zasad:

- a) **uczniowie** zapoznają się z poprawionymi pracami pisemnymi w szkole po rozdaniu ich przez nauczyciela;
- b) **rodzice** uczniów mają wgląd do poprawionych prac pisemnych swoich dzieci w szkole po ustaleniu terminu z nauczycielem; nauczyciel ma obowiązek przechowywać prace

kontrolne uczniów do końca roku szkolnego.

20). W przypadku dłuższej absencji uczeń powinien nadrobić zaległy materiał w terminie dwóch tygodni i zaliczyć go po wcześniejszym ustaleniu terminu z nauczycielem.

21). Uczeń jest zobowiązany przychodzić **na lekcje przygotowany**, przez co rozumie się:

- a) posiadanie zeszytu, podręcznika, wymaganych pomocy naukowych,
- b) znajomość materiału z trzech ostatnich lekcji,
- c) wykonanie pracy domowej zadanej w przeddzień lub z tygodniowym wyprzedzeniem,
- d) przeczytanie zadanego przez nauczyciela tekstu literackiego.

22). **Nieprzygotowanie do lekcji** pociąga za sobą wpisanie oceny niedostatecznej do dziennika.

23). **Trzy razy w semestrze** uczeń ma prawo zgłosić **nieprzygotowanie** do lekcji, czyli brak zeszytu, podręcznika, brak pracy domowej (za wyjątkiem „wypracowania” zapowiedzianego 3-5 dni wcześniej). O fakcie nieprzygotowania uczeń informuje nauczyciela na początku lekcji. Nauczyciel odnotowuje brak nieprzygotowania w dzienniku wpisując **np.** Punkt ten nie dotyczy zapowiedzianych wcześniej prac klasowych, sprawdzianów, dyktand oraz lektur, których termin omawiania był z uczniami uzgadniany wcześniej.

24). W przypadku **przekroczenia powyższej granicy** uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.

25). Uczeń ma obowiązek prowadzić **zeszyt przedmiotowy**. Zeszyt przedmiotowy jest własnością ucznia i jemu służy. W zeszytcie przedmiotowym uczeń zamieszcza notatki w formie ustalonej przez nauczyciela. Uczeń ma prawo do własnych notatek z lekcji w zeszytcie dodatkowym. Zeszyt może być oceniany przez nauczyciela, a przede wszystkim zawarte w nim zadania domowe.

II. Obszary aktywności podlegające ocenianiu:

1. Wypowiedzi ustne:

- wypowiedź kilkuzdaniowa na zadany temat,
- opowiadanie odtwórcze i twórcze,
- prezentacja,
- recytacja,
- dialog.
- praca w grupach;

2. Wypowiedzi pisemne:

- testy;
- testy diagnozujące;
- prace klasowe (w postaci wypracowań);
- sprawdziany;
- kartkówki;
- dyktanda;
- egzaminy próbne
- prace domowe,
- rozwiązywanie wskazanych zadań, wykonywanie ćwiczeń,
- redagowanie tekstów użytkowych (np. życzenia, ogłoszenia itp.)
- redagowanie dłuższych form wypowiedzi: opowiadania z dialogiem, opisu (sytuacji, przeżycia wewnętrznego, krajobrazu, postaci, obrazu), sprawozdania, recenzji, charakterystyki, listu, notatki

- (w formie planu, streszczenia), rozprawki,
- odpowiedzi dotyczące czytania i odbioru tekstów kultury.

3. Zadania praktyczne:

- twórcze przygotowanie do lekcji;
- praca w grupie;
- inscenizacja;
- prezentacja referatu bądź informacji przygotowanych samodzielnie;
- prace nadobowiązkowe, np.: realizacja projektu (gazetka, album, plakat, afisz, pomoc dydaktyczna, audycja radiowa, nagranie, ankieta itp.);
- projekt.

III. Metody sprawdzania osiągnięć uczniów.

Przewiduje się w każdym semestrze następujące metody sprawdzania wiedzy i umiejętności uczniów:

1. prace klasowe dłuższej wypowiedzi (wypracowania),
2. sprawdziany wiedzy i umiejętności z kształcenia językowego,
3. sprawdziany ortograficzno – interpunkcyjne,
4. testy sprawdzające czytanie i odbiór tekstów kultury,
5. sprawdziany z lektur i wiadomości teoretyczno – literackich,
6. Kartkówki (wiadomości z trzech ostatnich lekcji),
7. Pisemne prace domowe,
8. Wypowiedzi ustne oraz technika czytania.,
9. Zadania praktyczne, projekty,
10. Test diagnozujący (na początku roku szkolnego),
11. Zadania dodatkowe, konkursy.

IV. Wymagania przedmiotowe na oceny w poszczególnych obszarach aktywności uczniów.

1. Wypowiedzi ustne:

Oceniając wypowiedzi kilkudzaniowe, opowiadanie, prezentację, głos w dyskusji, bierze się pod uwagę:

- związek z tematem,
- poprawność językową,
- bogactwo słownictwa,
- kompozycję (spójność i logikę wypowiedzi),
- długość wypowiedzi,
- oryginalność i szczególne walory językowe,
- stopień wyczerpania tematu,
- elastyczność.

Oceniając recytację prozy i poezji, bierze się pod uwagę:

- pamięciowe opanowanie tekstu,
- zachowanie interpunkcji,
- tempo mówienia,
- twórcze podejście do recytacji.

a) Uczeń otrzymuje **ocenę dopuszczającą**, jeśli:

- wypowiada się krótko, chaotycznie,
- mówi niewyraźnie, cicho, w sposób niezrozumiały (lub mało zrozumiały) dla odbiorcy,
- używa języka odbiegającego od przyjętych norm,
- dysponuje ubogim zasobem słownictwa,
- nie panuje nad składnią swojej wypowiedzi,
- ma problem z odpowiedzią na temat,
- popełnia sporo różnorodnych błędów.

b) Uczeń otrzymuje **ocenę dostateczną**, jeśli ponadto:

- w czasie wypowiedzi stara się zachować wymaganą formę wypowiedzi, - mówi krótko, na temat, nie wyczerpuje omawianych zagadnień,
- zachowuje poprawny szyk wyrazów,
- stara się unikać powtórzeń i dobiera odpowiednie słowa,
- popełnia błędy składniowe, lecz pracuje nad tym, by ich uniknąć,
- rozwija umiejętności językowe, wzbogaca słownictwo,
- w czasie wypowiedzi stara się nawiązać kontakt z odbiorcą.

c) Uczeń otrzymuje **ocenę dobrą**, jeśli ponadto:

- mówi na temat, jego wypowiedź dotyczy zadanych pytań i poleceń,
- popełnia nieliczne błędy składniowe,
- mówi płynnie, bez powtórzeń,
- dba o kulturę języka,
- mówi głośno i wyraźnie, nawiązując kontakt z odbiorcą. d)

Uczeń otrzymuje **ocenę bardzo dobrą**, jeśli ponadto:

- swobodnie posługuje się różnymi formami wypowiedzi,
- mówi wyczerpująco na dany temat,
- buduje zdania poprawne pod względem składniowym, mówi płynnie, ciekawie,
- dobiera słownictwo stosownie do tematu, stosuje poprawnie różne formy gramatyczne,
- świadomie rozwija swe umiejętności językowe,
- mówi wyraźnie, głośno, we właściwym tempie, z odpowiednią intonacją i barwą głosu.

e) Uczeń otrzymuje **ocenę celującą**, jeśli ponadto:

- posługuje się poprawną polszczyzną,
- posiada bogaty zasób słownictwa,
- w swej wypowiedzi spełnia wymogi zawarte w podstawie programowej,
- stosuje różne wypowiedzenia, dostosowując je do sytuacji,
- mówi w sposób przemyślany, ciekawy, oryginalny,
- potrafi skupić na sobie uwagę odbiorcy dzięki sposobowi mówienia,
- w ciekawy sposób potrafi zainteresować odbiorcę dodatkowymi informacjami, które zdobył sam w wyniku twórczych poszukiwań

2. Odbiór tekstów kultury:

a) Uczeń otrzymuje **ocenę dopuszczającą**, jeśli:

- czyta ze zrozumieniem teksty prozatorskie,
- rozróżnia rodzaje literackie,
- potrafi porządkować zdarzenia akcji i sporządzić plan kompozycji utworu z nieznaczną pomocą nauczyciela,
- potrafi wybierać z tekstu istotne informacje na dany temat,
- umie wskazywać i określać podstawowe środki stylistyczne (epitet, porównanie, przenośnię),
- potrafi wyrażać swoją opinię na temat tekstów literackich, filmu, sztuki teatralnej, obrazu, rzeźby i innych tekstów kultury,
- korzysta ze słowników i encyklopedii i Internetu,

b) Uczeń otrzymuje **ocenę dostateczną**, jeśli ponadto:

- posługuje się w miarę poprawnie terminami literackimi,
- potrafi porównać wartości zawarte w tekstach literackich z własnym światem wartości
- wyróżnia i wymienia cechy gatunkowe omawianych utworów,
- rozumie relacje autor – czytelnik,
- zauważa różnicę między podmiotem lirycznym a autorem utworu,
- umie sformułować pytania ogólne do tekstu, podejmuje próbę określenia funkcji podstawowych środków stylistycznych,
- wskazuje podstawowe środki wyrazu sztuki filmowej i teatralnej.

c) Uczeń otrzymuje **ocenę dobrą**, jeśli ponadto:

- samodzielnie wyodrębnia wątki w utworze literackim,
- potrafi wyodrębnić i omówić elementy świata przedstawionego w utworze,
- potrafi ocenić postawy bohaterów i wyjaśnić motywy ich postępowania,
- umie sformułować pytania szczegółowe do tekstu,
- stosuje słownictwo oceniające i wartościujące,
- ocenia wartość dzieła literackiego, filmowego, sztuki teatralnej i innych tekstów kultury,
- gromadzi artykuły z prasy na dany temat,
- dostrzega związki tekstu literackiego z biografią twórcy i epoką.

d) Uczeń otrzymuje **bardzo dobrą ocenę**, jeśli ponadto:

- potrafi odczytać wartości uniwersalne utworu i jego sens ukryty,
- wyciąga i precyzuje własne wnioski z przeczytanego tekstu,
- umie określić funkcję środków artystycznych,
- zna biografie wybitnych twórców polskich i wybranych obcych.

e) Uczeń otrzymuje **ocenę celującą**, jeśli ponadto:

- opanował podstawę programową w 100%,
- omawiane teksty kultury potrafi umieścić w odpowiednim kontekście kulturowym,
- wykazał się uczestnictwem w kuratorskich konkursach języka polskiego i konkursach tematycznych (np. recytatorskim) na szczeblu wojewódzkim lub rejonowym, gminnym, a także podejmuje udane próby literackie.

- 3. Prace pisemne:

a) Dyktando:

- 1) Za błędy popełnione podczas pisania dyktand punkty są odejmowane od określonej maksymalnej liczby punktów wg zasady:
  - błąd **I stopnia** – 1 pkt
  - błąd **II stopnia** – 0,5 pkt.
- 2) Za **błędy I stopnia** uważa się pisownię
  - ó, u, rz, ź, ch, h;
  - „nie” z czasownikami, rzeczownikami, przymiotnikami, przysłówkami, imiesłowami, zaimkami;
  - wielką i małą literą;
  - wyrazów z en, em, on, om, ą, ę;
  - cząstki – by z różnymi częściami mowy;
  - zakończeń typu –ii, –ji.
  - opuszczenie wyrazu.

Błędy II stopnia to inne błędy, np.:ą,ęz utratądźwięczności, zmiękczenia, opuszczone pojedynczelitery, przestawienie wyrazów w zdaniu, zniekształcone końcówki wyrazów, pisownia „nie” z przymiotnikami.

0 błędów	- celujący
0 – 3 punkty	- bardzo dobry
4 – 7	- dobry
8 – 12	- dostateczny
13 – 17	- dopuszczający
18 – ...	- niedostateczny

b) Ogłoszenie/zawiadomienie:

	Lp.	Kryteria oceny	Punktacja
REALIZACJA TEMATU	1.	Wskazanie adresata, nadawcy. Określenie miejsca i czasu oraz celu. Dostosowanie wypowiedzi do sytuacji komunikacyjnej (na przykład przez zastosowanie wyrazów o charakterze perswazyjnym, użycie zwrotów grzecznościowych).	0-2 p.
KOMPOZYCJA	2.	Zachowanie spójności wypowiedzi.	0-1 p.
JĘZYK I STYL	3.	Zgodne z normą posługiwanie się leksyką, fleksją, frazeologią, składnią; przestrzeganie poprawności stylistycznej (dopuszczalny jeden błąd).	0-1 p.
ORTOGRAFIA I INTERPUNKCJA	4.	Przestrzeganie poprawności ortograficznej (dopuszczalny jeden błąd) i poprawności interpunkcyjnej (dopuszczalny jeden błąd).	0-1 p.
			Razem 0- 5 p.

c) Zaproszenie:

	Lp.	Kryteria oceny	Punktacja
REALIZACJA TEMATU	2.	Wskazanie adresata nadawcy, określenie miejsca, czasu oraz celu. Dostosowanie wypowiedzi do sytuacji komunikacyjnej (na przykład przez zastosowanie wyrazów o charakterze perswazyjnym, użycie zwrotów grzecznościowych)	0-2 p.
KOMPOZYCJA	2.	Zachowanie spójności wypowiedzi.	0-1 p.
JĘZYK I STYL	3.	Przestrzeganie poprawności językowej i stylistycznej. (Uczeń:- stosuje poprawne pod względem znaczeniowym słownictwo; - poprawnie odmienia wyrazy oraz łączy zdania w złożone; - nie powtarza tych samych struktur zdaniowych; - trafnie dobiera środki językowe: nie pojawiają się wulgaryzmy, nieuzasadnione kolokwializmy, wielosłowie, wieloznaczność, mieszanie stylów, nadużywanie wyrazów obcych, nieuzasadnionych wyrażen typu: <i>praktycznie rzecz biorąc, dajmy na to, powiedzmy</i>)	0-1 p.
ORTOGRAFIA I INTERPUNKCJA	4.	Przestrzeganie poprawności ortograficznej i interpunkcyjnej (dopuszczalny jeden błąd ortograficzny i interpunkcyjny).	0-1 p.
			Razem 0 - 5 p.

c) Podanie:

REALIZACJA TEMATU		
1.	Zrealizowanie elementów formalnych podania (umieszczenie imienia i nazwiska nadawcy oraz jego adresu, nazwy miejscowości i daty, adresata podania, podpisu autora podania). Sformułowanie i uzasadnienie prośby dostosowane stylem do sytuacji komunikacyjnej.	0-2 p.
KOMPOZYCJA		
2.	Zgodne z normą posługiwanie się leksyką, fleksją, frazeologią, składnią; przestrzeganie poprawności stylistycznej (dopuszczalny jeden błąd).	0-1 p.
JĘZYK I STYL, ORTOGRAFIA I INTERPUNKCJA		
3.	Przestrzeganie poprawności ortograficznej (dopuszczalny jeden błąd) i poprawności interpunkcyjnej (dopuszczalny jeden błąd).	0-1 p.
4.	Stosowny układ graficzny.	0-1 p.
Razem 0 - 5 p.		

d) Plan

Kryteria planu	Zasady przyznawania punktów	Punktacja
1. Realizacja tematu	Tekst zgodny z tematem.	0- 2
2. Kompozycja	Zapisanie w punktach lub w punktach i podpunktach planu (zgodnie z poleceniem) z zachowaniem logicznego (czasowego) porządku (co najmniej 3 punkty).	0- 1
3. Język	Zachowanie jednolitej konstrukcji składniowej we wszystkich punktach i podpunktach (zdania lub równoważniki zdania).	0- 1
4. Zapis	Dopuszczalny 1 błąd ortograficzny i 1 błąd interpunkcyjny.	0- 1
		Razem 0 - 5 p.

e) Pamiętnik/dziennik

Kryteria pamiętnika/ dziennika	Zasady przyznawania punktów	Punktacja
1. Realizacja tematu	Tekst zgodny z tematem.	0- 1
	Używa wyrazów wartościujących lub emocjonalnych oraz stosuje narrację pierwszoosobową, zaznacza datę.	0- 1
3. Język i styl	Poprawność językowa i stylistyczna słownictwo, odmiana wyrazów, budowa zdań pojedynczych i złożonych (nie powtarzają się te same struktury zdaniowe, nie pojawiają się kolokwializmy, wielosłowie, wieloznaczność, nieuzasadnione powtarzanie tych samych wyrazów).	0- 1 (dopuszczalny 1 błąd)
4. Zapis	Dopuszczalny 1 błąd ortograficzny i 1 błąd interpunkcyjny.	0- 2
		Razem 0 - 5 p.

f) Notatka

Kryteria notatki	Zasady przyznawania punktów	Punktacja
1. Realizacja tematu	Tekst zgodny z tematem.	0- 1
	Dostosowanie wypowiedzi do sytuacji komunikacyjnej (np. zastosowanie wyrazów nacechowanych emocjonalnie, wartościująco).	0- 1
2. Kompozycja	Dobór odpowiedniej formy notatki, zachowanie jednolitej konstrukcji i zwięzłości wypowiedzi.	0- 1
3. Język	Poprawność językowa i stylistyczna-słownictwo, odmiana wyrazów, budowa zdań pojedynczych i złożonych (nie powtarzają się te same struktury zdaniowe, nie pojawiają się kolokwializmy, wielosłowie,	0- 1 (dopuszczalny 1 błąd).

	wieloznaczność, nieuzasadnione powtarzanie tych samych wyrazów).	
4. Zapis	Dopuszczalny 1 błąd ortograficzny i 1 błąd interpunkcyjny.	0- 1 Razem 0 - 5 p.

g) Hasło encyklopedyczne:

Kryteria hasła encyklopedycznego	Zasady przyznawania punktów	Punktacja
1. Realizacja tematu	Prawidłowe wyjaśnienie co najmniej dwóch znaczeń podanego hasła.	0- 2
2. Kompozycja	Numeracja znaczeń.	0- 1
	Stosowanie kwalifikatorów.	
3. Język	Poprawność językowa i stylistyczna (dopuszczalny 1 błąd).	0- 1
4. Zapis	Dopuszczalny 1 błąd ortograficzny i 1 błąd interpunkcyjny.	0- 1 Razem 0 - 5 p.

h) Opis przeżyć wewnętrznych:

Kryteria opisu przeżyć wewnętrznych	Zasady przyznawania punktów	Punktacja
1. Realizacja tematu	Dobór odpowiedniego przykładu pokazującego wskazane doznanie emocjonalne postaci.	0- 1
	Dostosowanie wypowiedzi do sytuacji komunikacyjnej (np. zastosowanie wyrazów nacechowanych emocjonalnie, porównań, frazeologizmów).	0- 1
2. Kompozycja	Obecność istotnych cech opisu: przyczyna przeżycia, analiza stanu uczuć, opis reakcji i zachowań zewnętrznych.	0- 1
3. Język	Poprawność językowa i stylistyczna: słownictwo, odmiana wyrazów, budowa zdań pojedynczych i złożonych (nie powtarzają się te same struktury zdaniowe, nie pojawiają się kolokwializmy, wielosłowie, wieloznaczność, nieuzasadnione powtarzanie tych samych wyrazów).	0- 1 (dopuszczalny 1 błąd).
4. Zapis	Dopuszczalny 1 błąd ortograficzny i 1 błąd interpunkcyjny.	0- 1 Razem 0 - 5 p.

i) Reklama:

Kryteria reklamy	Zasady przyznawania punktów	Punktacja
1.Realizacja tematu	Krótki tekst o charakterze informacyjno-perswazyjnym zgodnie z tematem.	0- 1
	Dostosowanie wypowiedzi do sytuacji komunikacyjnej (duża ilość epitetów, eufemizmów, stosowanie wykrzykników, powtórzeń, sloganów, tryburozkazującego łatwych do zapamiętania haseł).	0- 1
2.Estetyka pracy	Zastosowanie odpowiedniego układu graficznego, ciekawego rozplanowania.	0- 1
3.Język	Poprawność językowa i stylistyczna (nie pojawiają się kolokwializmy, wielosłowie, wieloznaczność, wulgaryzmy).	0- 1 (dopuszczalny 1 błąd)
4.Zapis	Dopuszczalny 1 błąd ortograficzny i 1 błąd interpunkcyjny.	0- 1
		Razem 0 - 5 p.

j) Streszczenie

Kryteria streszczenia	Zasady przyznawania punktów	Punktacja
1. Realizacja tematu	Podanie tylko niezbędnych informacji, unikanie dialogów, opisów.	0- 1
	Zachowanie chronologii wydarzeń.	0- 1
	Rzeczowy styl wypowiedzi (brak osobistych uwag).	0- 1
2. Język	Poprawność językowa i stylistyczna słownictwo, odmiana wyrazów, budowa zdań pojedynczych i złożonych (nie powtarzają się te same struktury zdaniowe, nie pojawiają się kolokwializmy, wielosłowie, wieloznaczność, nieuzasadnione powtarzanie tych samych wyrazów).	0- 1 (dopuszczalny 1 błąd)
3. Zapis	Dopuszczalny 1 błąd ortograficzny i 1 błąd interpunkcyjny.	0- 1
		Razem 0 - 5 p.

k) Dedykacja:

Kryteria dedykacji	Zasady przyznawania punktów	Punktacja
1. Realizacja tematu	Wskazanie: a) adresata (nawet ogólnie); b) nadawcy (może być zbiorowy); c) okazji (zgodnie z poleceniem); d) życzeń (dostosowanych do odbiorcy i prezentu); f) daty.	0- 1
	Słownictwo emocjonalne.	0- 1
2. Kompozycja	Zachowanie spójności wypowiedzi (co najmniej 2 zdania).	0- 1

3. Język	Poprawność językowa i stylistyczna słownictwo, odmiana wyrazów, budowa zdań pojedynczych i złożonych (nie powtarzają się te same struktury zdaniowe, nie pojawiają się kolokwializmy, wielosłowie, wieloznaczność, nieuzasadnione powtarzanie tych samych wyrazów).	0- 1 (dopuszczalny 1 błąd)
4. Zapis	Dopuszczalny 1 błąd ortograficzny i 1 błąd interpunkcyjny.	0- 1
		Razem 0 - 5 p.

l) Komiks:

Kryteria komiksu	Zasady przyznawania punktów	Punktacja
1. Realizacja tematu	Tekst zgodny z tematem.	0- 1
	Wypowiedzi bohaterów umieszczone w dymkach.	0- 1
2. Estetyka pracy	Zastosowanie odpowiedniego układu graficznego, ciekawego rozplanowania.	0- 1
3. Język	Poprawność językowa i stylistyczna słownictwo, odmiana wyrazów, budowa zdań pojedynczych i złożonych (nie powtarzają się te same struktury zdaniowe, nie pojawiają się kolokwializmy, wielosłowie, wieloznaczność, wulgaryzmy, nieuzasadnione powtarzanie tych samych wyrazów).	0- 1 (dopuszczalny 1 błąd)
4. Zapis	Dopuszczalny 1 błąd ortograficzny i 1 błąd interpunkcyjny.	0- 1
		Razem 0 - 5 p.

l) Życiorys (CV):

Kryteria życiorysu (CV)	Zasady przyznawania punktów	Punktacja
1. Kompozycja	Zachowanie wszystkich formalnych wyróżników życiorysu: - dane osobowe; - wykształcenie; - osiągnięcia; - umiejętności; - zainteresowania; - podpis.	0- 1
	Zachowanie odpowiedniej chronologii.	0- 1
2. Styl	Dostosowanie stylu do formy wypowiedzi poprzez posługiwanie się zwrotami charakterystycznymi.	0- 1
3. Język	Poprawność językowa i stylistyczna.	0- 1 (dopuszczalny 1 błąd)
4. Zapis	Dopuszczalny 1 błąd ortograficzny i 1 błąd interpunkcyjny.	0- 1
		Razem 0 - 5 p.

h) ROZPRAWKA

1. Treść

4 punkty	3 punkty	2 punkty	1 punkt	0 punktów
*praca odnosi się do problemu sformułowanego w temacie	*praca odnosi się do problemu sformułowanego w temacie	*praca w przeważającej części odnosi się do problemu sformułowanego w temacie	*praca jest luźno związana z problemem sformulowanym w temacie	*praca nie odnosi się do problemu sformułowanego w temacie lub praca nie zawiera argumentacji
*przedstawia stanowisko autora	*przedstawia stanowisko autora	*przedstawia stanowisko autora	*przedstawia stanowisko autora	
*zawiera trafną i wnikliwą argumentację popartą przykładami z literatury	*zawiera trafną argumentację popartą przykładami z literatury	*zawiera częściowo trafną argumentację zilustrowaną przynajmniej jednym przykładem z literatury	*zawiera próbę argumentacji	
*zachowuje logikę wyvodu (podkreśloną segmentacją tekstu), w tym formułuje wniosek	*w przeważającej części zachowuje logikę wyvodu			

- Błąd rzeczowy zakłócający logikę wypowiedzi oraz błędy dotyczące rodzajów i gatunków literackich, tytułów, imion i nazwisk autorów oraz bohaterów tekstów **wskazanych w podstawie programowej** powodują obniżenie oceny o jeden poziom.

2. W pracy krótszej od wyznaczonej objętości ocena kompozycji, stylu, języka, ortografii interpunkcji pozostaje na poziomie 0.

3. Jeżeli uczeń pisze pracę niezgodną z poleceniem, otrzymuje 0 punktów również w pozostałych kryteriach.

Cechy uwzględnione na skali:

1. Zgodność z tematem – napisanie wyvodu argumentacyjnego rozstrzygającego problem sformułowany w postaci tezy (hipotezy).
2. Stanowisko autora wobec problemu – postawienie tezy lub sformułowanie hipotezy, sąd wyrażony pośrednio lub bezpośrednio.
3. Trafność i wnikliwość argumentacji – dobranie odpowiednich do wyrażonego sądu argumentów i przykładów służących do udowodnienia punktu widzenia autora (tezy), właściwe ich zhierarchizowanie ze względu na siłę oddziaływania.
4. Logika wyvodu, w tym sformułowanie sądu, dowodzenie, podsumowanie rozważań.

Komentarz

Punkty 4, 3, 2 przypisywane są odpowiednio tekstowi argumentacyjnemu: bardzo dobremu, średniemu, słabemu.

Punkt 1 przyznawany jest pracy, która nie spełnia kryteriów tekstu argumentacyjnego, ale świadczy o podjęciu przez ucznia próby argumentacji.

2. Segmentacja tekstu

1 punkt –zachowany logiczny tok rozważań, segmentacja konsekwentna i celowa

0 punktów –brak uporządkowania logicznego, segmentacja przypadkowa lub brak segmentacji

3. Styl

1 punkt –styl konsekwentny, dostosowany do wyводу argumentacyjnego; występują wyrażenia zapewniające spójność tekstu i wyznaczające jego strukturę, podkreślające punkt widzenia autora i słuszność przywołanych argumentów

0 punktów – styl niekonsekwentny lub niedostosowany do wyvodu argumentacyjnego

4. Język

2 punkty –dopuszczalnych 5 błędów (składniowych, leksykalnych, frazeologicznych, fleksyjnych lub stylistycznych)

1 punkt – dopuszczalnych 6 błędów (składniowych, leksykalnych, frazeologicznych, fleksyjnych lub stylistycznych)

0 punktów –powyżej 6 błędów (składniowych, leksykalnych, frazeologicznych, fleksyjnych lub stylistycznych)

5. Ortografia

1 punkt –dopuszczalne 2 błędy

0 punktów –powyżej 2 błędów

W przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

1 punkt –dopuszczalne 3 błędy

0 punktów –powyżej 3 błędów

6. Interpunkcja

1 punkt –dopuszczalne 3 błędy

0 punktów –powyżej 3 błędów

W przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

1 punkt –dopuszczalne 4 błędy

0 punktów –powyżej 4 błędów

Schemat punktowania opowiadania

1. Treść (0–4)

Realizacja tematu

		4 punkty	3 punkty	2 punkty Uczeń	1 punkt	0 punktów*
		opowiadanie zgodne	zgodne z tematem (konieczne trzy	w przeważającej części zgodne	próbę napisania opowiadania na	opowiadanie na inny
		z tematem (konieczne trzy elementy: podróż wydarzenie, sława).	elementy: podróż wydarzenie, sława).	z tematem (pomija jeden z elementów zawartych w temacie).	zadany temat.	temat lub pisze pracę w innej formie.
Urozmaicenie fabularne	Prezentowanie świata przedstawionego	określa czas, miejsce, tworzy akcję i wprowadza bohaterów oraz konkretyzuje wszystkie elementy świata przedstawionego.	określa miejsce, tworzy akcję i wprowadza bohaterów oraz konkretyzuje dwa elementy świata przedstawionego.	określa miejsce, tworzy akcję i wprowadza bohaterów oraz konkretyzuje jeden element świata przedstawionego.	podejmuje próbę tworzenia akcji i wprowadza bohaterów.	
	Sposób prowadzenia narracji	w sposób funkcjonalny posługuje się wybraną formą narracji oraz czasem gramatycznym.	w sposób funkcjonalny posługuje się wybraną formą narracji oraz czasem gramatycznym.	w przeważającej części stosuje wybraną formę narracji.	znaczne zaburzenia w stosowaniu wybranej formy narracji.	
	Sposób przedstawienia toku zdarzeń	logicznie układa wydarzenia prowadzące do wydarzenia głównego.	logicznie układa wydarzenia prowadzące do wydarzenia głównego.	w przeważającej części logicznie układa wydarzenia prowadzące do wydarzenia głównego.	znaczne zaburzenia logicznego uporządkowania wydarzeń.	
	Elementy wzbogacające wypowiedź	wzbogaca wypowiedź, wprowadza, np.: dialog, opis, dynamizuje akcję, kreuje nastrój, buduje napięcie, stosuje retrospekcję. (konieczne trzy elementy).	wzbogaca wypowiedź, wprowadza, np.: dialog, opis, dynamizuje akcję, kreuje nastrój, buduje napięcie, stosuje retrospekcję. (konieczne dwa elementy).	wzbogaca wypowiedź, wprowadza, np.: dialog, opis, dynamizuje akcję, kreuje nastrój, buduje napięcie, stosuje retrospekcję. (konieczny jeden element).	podejmuje próbę wzbogacenia wypowiedzi.	

* Jeżeli uczeń pisze opowiadanie na inny temat lub pisze pracę w innej formie, otrzymuje 0 punktów również w pozostałych kryteriach.

Uwaga!

1. Jeżeli kryterium *Elementy wzbogacające wypowiedź* nie zostało spełnione, a wszystkie pozostałe kryteria są zrealizowane, to ocenę należy obniżyć o jeden poziom.

2. W pracy krótszej od wyznaczonej objętości ocena segmentacji, stylu, języka, ortografii i interpunkcji pozostaje na poziomie 0.

2. Segmentacja tekstu (0–1)

1 p. – segmentacja konsekwentna i celowa.

0 p. – segmentacja przypadkowa lub brak segmentacji.

3. Styl (0–1)

1 p. – styl stosowny, konsekwentny, dostosowany do formy wypowiedzi.

0 p. – styl niestosowny, niekonsekwentny lub niedostosowany do formy wypowiedzi.

4. Język (0–2)

• p. – dopuszczalnych 5 błędów (składniowych, leksykalnych, frazeologicznych, fleksyjnych lub stylistycznych).

1 p. – dopuszczalnych 6 błędów (składniowych, leksykalnych, frazeologicznych, fleksyjnych lub stylistycznych).

0 p. – powyżej 6 błędów (składniowych, leksykalnych, frazeologicznych, fleksyjnych lub stylistycznych).

5. Ortografia (0–1)

1 p. – dopuszczalne 2 błędy.

0 p. – powyżej 2 błędów.

W przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

1 p. – dopuszczalne 3 błędy.

0 p. – powyżej 3 błędów.

6. Interpunkcja (0–1)

1 p. – dopuszczalne 3 błędy.

0 p. – powyżej 3 błędów.

W przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

1 p. – dopuszczalne 4 błędy.

0 p. – powyżej 4 błędów.

KRYTERIA OCENY CHARAKTERYSTYKI

1. Treść

Oceniane cechy wypowiedzi ucznia	4 punkty	3 punkty	2 punkty	1 punkt	0 punktów*
Realizacja tematu	UCZEŃ pisze charakterystykę postaci literackiej wykazującej się określonymi cechami, zachowując spójność całej wypowiedzi	UCZEŃ pisze charakterystykę postaci literackiej wykazującej się wymaganymi cechami zachowując spójność w przeważającej części wypowiedzi	UCZEŃ pisze w przeważającej części charakterystykę postaci literackiej	UCZEŃ podejmuje próbę napisania charakterystyki postaci literackiej	UCZEŃ charakteryzuje inną postać (nie-literacką) lub postać literacką, która nie wykazuje się , lub pisze pracę w innej formie
Przedstawienie postaci ^a	prezentuje postać	prezentuje postać	prezentuje postać	podaje przynajmniej jedną informację o postaci	
Prezentacja cech zewnętrznych	opisuje cechy zewnętrzne	opisuje cechy zewnętrzne	opisuje cechy zewnętrzne	wymienia przynajmniej jedną cechę zewnętrzną	
Prezentacja cech wewnętrznych Ocena postaci	przedstawia trafne przykłady zachowania postaci oraz prezentuje inne cechy wewnętrzne dokonuje oceny postaci uzasadnia swoją opinią	przedstawia trafne przykłady zachowania postaci oraz prezentuje inne cechy wewnętrzne dokonuje oceny postaci	przedstawia przynajmniej jeden przykład zachowania potwierdzający określoną cechę (nawet w sposób ogólny) oraz wskazuje inne cechy wewnętrzne	wskazuje wybiórczo cechy bohatera	

V. Szczegółowe wymagania na poszczególną ocenę.

Klasa I

1. Ocena celująca

Otrzymuje uczeń, którego wiedza i umiejętności znacznie wykraczają poza obowiązujący program nauczania:

- twórczo oraz samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania
- proponuje rozwiązania oryginalne i wykraczające poza materiał programowy
- jego wypowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne oraz cechują się dojrzałością myślenia
- nie powiela cudzych poglądów, potrafi krytycznie ustosunkować się do językowej, literackiej i kulturalnej rzeczywistości
- bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach przedmiotowych i literackich
- podejmuje działalność literacką lub kulturalną w różnych formach szkolnych, prezentuje wysoki poziom motoryczny oraz artystyczny

2. Ocena bardzo dobra

Otrzymuje uczeń, który opanował pełny zakres wiadomości i umiejętności przewidzianych programem nauczania klasy I

Kształcenie językowe i literackie:

- sprawnie posługuje się w wypowiedziach różnymi środkami językowymi, słownictwem o zabarwieniu emocjonalnym
- biegle dokonuje przekształceń tekstu literackiego (streszczenie, opis)
- redaguje list połączony z innymi formami wypowiedzi do różnych adresatów
- redaguje protokół z dyskusji
- redaguje notatkę w formie streszczenia
- redaguje charakterystykę postaci, udowadnia złożoność natury ludzkiej i dostrzega zmiany zachodzące w osobowości i postępowaniu, w sposób samodzielny i wszechstronny dokonuje oceny prezentowanego bohatera
- dokonuje opisu sytuacji na podstawie lektury, a także wydarzeń, sytuacji rzeczywistych
- zdaje sprawozdanie z telewizyjnego programu rozrywkowego, dodaje własny komentarz krytyczny
- bezbłędnie dokonuje analizy utworu epickiego, odróżnia fikcję od prawdy historycznej
- rozróżnia fazy przebiegu akcji w utworze (zawiązanie akcji, punkt kulminacyjny, rozwiązanie akcji)
- dostrzega zmiany zachodzące w postępowaniu bohaterów
- dobiera odpowiednie cytaty
- rozpoznaje komizm słowny, sytuacji i postaci .
- określa rolę autora dramatu, reżysera, scenografa i aktora jako twórcy sztuki teatralnej
- odczytuje alegorię i morał w bajkach oraz prawdy ogólne w przypowieści
- samodzielnie korzysta ze słowników polszczyzny, słownika frazeologicznego i interpunkcyjnego w celu bogacenia słownictwa i korekty własnych prac.

Nauka o języku:

- świadomie posługuje się różnymi rodzajami wypowiedzi pojedynczych, dostosowuje je do odbiorcy
- stosuje podmiot w mianowniku, dopełniaczu, domyślny, szeregowy
- stosuje orzeczenie czasownikowe, imienne, z czasownikiem modalnym i z frazeologicznym
- przekształca wypowiedzenie pojedyncze na złożone i odwrotnie
- stosuje własną interpunkcję
- tworzy zdania z orzeczeniem czasownikowym, imiennym i z czasownikiem modalnym oraz z orzeczeniem wyrażonym frazeologizmem
- rozróżnia tryby i strony czasownika
- umie przekształcić stronę czynną na bierną
- tworzy zdania z podmiotem w mianowniku, dopełniaczu, z podmiotem domyślnym i szeregowym
- świadomie stosuje rzeczownik w funkcji przydawki, dopełnienia, okolicznika, orzecznika
- wzbogaca wypowiedzi ustne i pisemne przymiotnikami w funkcji przydawki i orzecznika
- stosuje w wypowiedziach ustnych i pisemnych liczebnik w funkcji przydawki i podmiotu
- świadomie stosuje różne formy zaimków w celu osiągnięcia spójności wypowiedzi
- tworzy i stosuje odpowiednie stopnie przysłowka ze względu na przekazywaną informację i intencję wypowiedzi
- poprawnie pisze przyimki złożone
- przekształca wypowiedzenia różnego typu stosując zamienne spójniki
- stosuje partykuły w wypowiedzeniach w celu zasygnalizowania postawy i uczuć nadawcy wobec wypowiadanych treści
- stosuje w wypowiedziach odpowiednie wykrzykniki dla uwydatnienia przeżyć, wrażeń i emocji.

3. Ocena dobra

Otrzymuje uczeń, który opanował wiedzę i umiejętności przewidziane podstawą programową

Kształcenie językowe i literackie

- podejmuje próby wypowiadania się w formach trudniejszych niż określone podstawą programową (sprawozdanie, recenzja, opis sytuacji, charakterystyka porównawcza)
- redaguje protokół lekcji, formułuje dedykację, życzenia, pozdrowienia, ogłoszenia
- sporządza notatkę w formie planu
- w wypowiedzeniach podejmuje próbę oceny a także wartościowania problemów i zjawisk dotyczących języka, literatury, kultury
- potrafi samodzielnie poprawić większość własnych błędów
- wykorzystuje dobrą znajomość treści omawianych lektur
- omawia elementy świata przedstawionego, wskazuje akcję, wątki, bohaterów i ich powiązania
- określa typ powieści
- wymienia rodzaje i gatunki literackie, określa ich cechy
- zna terminy literackie

Nauka o języku:

- posługuje się różnymi rodzajami wypowiedzi pojedynczych, stosuje odpowiednią interpunkcję
- konstruuje wypowiedzenia pojedyncze i złożone
- rozpoznaje w zdaniu orzeczenie czasownikowe, imienne i orzeczenie z czasownikiem modalnym
- poprawnie pisze cząstki: - bym, -byś, -by
- posługuje się czasownikami w różnych trybach i stronach
- poprawnie tworzy formy czasownika

- stosuje w zdaniu podmiot w mianowniku, dopełniaczu, podmiot domyślny, szeregowy
- dostrzega osobliwości w odmianie niektórych rzeczowników
- stosuje w wypowiedziach ustnych i pisemnych przymiotnik w funkcji przydawki i orzecznika
- wskazuje w zdaniu liczebnik w funkcji przydawki i podmiotu
- zastępuje różne części mowy odpowiednimi zaimkami
- stosuje stopień wyższy i najwyższy przysłówka
- poprawnie pisze „nie” z przysłówkiem w stopniu wyższym i najwyższym
- poprawnie pisze wyrażenia przyimkowe
- poprawnie używa spójnika jako wskaźnika stosunków między wyrazami w zdaniu pojedynczym
- poprawnie pisze partykułę nie, by, że, no, li, czy
- dostrzega celowość użycia wykrzyknika w wypowiedzi ustnej i pisemnej

4. Ocena dostateczna

Otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności zawarte w podstawie programowej

Kształcenie językowe i literackie:

- przedstawia treść utworów na podstawie cichego czytania tekstu, określa akcję i jej przebieg, wskazuje monologi i dialogi, rozumie motywy postępowania bohaterów
- zna pojęcia dramatu, fraszki, hymnu, powieści historycznej, poprawnie posługuje się nimi w wypowiedziach
- poprawnie redaguje charakterystykę postaci, opowiadanie, opis, streszczenie, sprawozdanie z lektury (przynajmniej podejmuje próby)
- samodzielnie posługuje się poznanymi słownikami.

Nauka o języku:

- tworzy różne strony czasownika
- określa funkcje składniowe znanych części mowy
- pisze w miarę poprawnie partykułę „nie”, „by” z czasownikami
- wyróżnia w zdaniu rzeczownik, określa jego formę fleksyjną
- wyszukuje w zdaniu przymiotnik, stosuje w poprawnych formach gramatycznych
- wyróżnia przymiotniki podlegające stopniowaniu i stopniuje je
- rozróżnia zaimki
- rozpoznaje partykuły
- uzupełnia zdania partykułami

5. Ocena dopuszczająca

Otrzymuje uczeń, którego wiedza i umiejętności pozwalają na samodzielne lub przy pomocy nauczyciela wykonanie zadań o niewielkim stopniu trudności

Kształcenie językowe i literackie

- jego technika czytania i rozumienia tekstu literackiego pozwala na samodzielne opowiadanie odtwórcze
- w stopniu zadowalającym pracuje z książką, zaznaczając odpowiednie fragmenty
- pisze charakterystykę bohatera literackiego, opowiadanie odtwórcze, streszczenie, list, notatkę
- w wypowiedziach pisemnych popełnione błędy językowe, stylistyczne, logiczne i ortograficzne nie przekreślają całkowicie wartości pracy i wysiłku, jaki włożył w ich napisanie

Nauka o języku

- potrafi rozpoznawać odmienne i nieodmienne części mowy i znaleźć je w tekście
- na prostych przykładach robi wykresy zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie

6. Ocena niedostateczna

Otrzymuje uczeń, który przy pomocy nauczyciela nie był w stanie opanować elementarnych wiadomości z podstawy programowej

Kształcenie językowe i literackie:

- nie opanował elementarnych wiadomości dotyczących gatunków literackich, ich budowy, analizy utworu literackiego
- ma słaby zakres słownictwa, błędnie redaguje swe wypowiedzi pod względem językowymi składniowym
- nie opanował techniki głośnego i cichego czytania tekstu w stopniu zadowalającym
- ma trudności zew zrozumieniem lektury

Nauka o języku

- ma kłopoty z rozpoznawaniem odmiennych i nieodmiennych części mowy
- nie potrafi w stopniu zadowalającym przyswoić poznanego materiału gramatycznego przewidzianego programem klasy I gimnazjum
- nawet przy pomocy nauczyciela nie jest w stanie rozwiązać zagadnień o elementarnym stopniu trudności

Klasa II

1. Ocena celująca

Otrzymuje uczeń, który swoją wiedzę i umiejętnościami wykazuje na poziomie 100% podstawy programowej.

- sprawnie, świadomie redaguje różne formy wypowiedzi, potrafi je łączyć (w zależności od potrzeb) lub redaguje formy nieprzewidziane programem nauczania
- wykorzystuje wiadomości spoza programu
- redaguje prace ciekawe, oryginalne, twórcze, pomysłowe, nieszablonowe, o odmiennym od ogólnie przyjętego spojrzenia
- posługuje się różnego typu wypowiedziami, pisze z emfazą, stosuje wyrazy, wyrażenia i zwroty wzbogacające wypowiedź
- tworzy ciekawy, dowcipny dialog, swobodnie wprowadza go w różne wypowiedzi w zależności od intencji
- dobiera ciekawe, oryginalne cytaty, spoza lektur poznawanych podczas lekcji
- pisze poprawnie wyrazy, wyrażenia i zwroty będące wyjątkami lub nowo poznawane
- potrafi skupić na sobie uwagę odbiorcy dzięki sposobowi mówienia
- uczestniczy w konkursach klasowych, szkolnych i pozaszkolnych – osiąga sukcesy

2. Ocena bardzo dobra

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który opanował pełny zakres wiadomości i umiejętności przewidzianych programem nauczani

Kształcenie językowe i literackie:

- sprawnie posługuje się w wypowiedziach różnymi środkami językowymi (leksykalnymi, składniowymi), słownictwem o zabarwieniu emocjonalnym, konstruuje wypowiedź zgodną z tematem, posługuje się poprawną polszczyzną, unika powtórzeń
- biegle dokonuje przekształceń tekstu literackiego(streszczenie, sprawozdanie, opis, opowiadanie)
- redaguje charakterystykę porównawczą, używając słownictwa nazywającego uczucia, stany psychiczne i reakcje zewnętrzne, umiejętnie wprowadza cytaty z utworu literackiego, w sposób samodzielny i wszechstronny dokonuje oceny prezentowanego bohatera
- dokonuje opisu sytuacji na podstawie lektury, a także wydarzeń, sytuacji rzeczywistych
- opisuje zjawiska przyrodnicze, krajobraz, wzbogaca wypowiedź różnorodnymi środkami artystycznego wyrazu
- redaguje sprawozdanie z przebiegu fikcyjnego lub rzeczywistego wydarzenia, świadomie stosuje składnię typu informacyjnego
- redaguje recenzję w formie artykułu do gazetki
- porządkuje argumenty i sporządza plan kompozycyjny rozprawki
- redaguje list połączony z innymi formami wypowiedzi do różnych adresatów
- redaguje protokół z dyskusji
- jest świadomym odbiorcą dzieła literackiego, filmowego czy teatralnego, porównuje dramat z realizacją telewizyjną, powieść z jej adaptacją filmową
- bezbłędnie dokonuje analizy utworu epickiego, wskazuje elementy świata przedstawionego, typ narracji, określa bohaterów na podstawie języka jakim się posługują, wyodrębnia akcję, fabułę, epizody, wątki
- wskazuje w tekście środki językowe właściwe dla funkcji wypowiedzi (zwroty do adresata, pytania retoryczne, grzecznościowe, argumentowanie)
- wskazuje w opowiadania opisy, określa ich funkcje, rozpoznaje środki językowe służące wyrażaniu uczuć i nastroju w opisach
- analizuje i interpretuje utwór liryczny, określa typ liryki, rodzaj podmiotu lirycznego
- zna typ narracji, komizm i jego rodzaje, omawia poznawcze i moralne walory utworu
- omawia symbolikę utworu, nawiązuje do obyczajowości i tradycji narodowej, wskazuje na jej ciągłość, wartości moralne i estetyczne
- samodzielnie korzysta ze słownika poprawnej polszczyzny, słownika ortograficznego i wyrazów bliskoznacznych w celu bogacenia słownictwa i korekty własnych prac
- dba o estetykę pisania, poprawnie stosuje akapitu i zachowuje właściwe marginesy

Nauka o języku:

- tworzy zdania z orzeczeniem czasownikowym, imiennym i z czasownikiem modalnym oraz z orzeczeniem wyrażonym frazeologizmem
- określa funkcje stron czasownika, zasadę stosowania strony czynnej i biernej
- wskazuje różnice między czasownikiem przechodnim i nieprzechodnim

- wyjaśnia, na czym polega nieregularność odmiany czasownika, osobliwości w odmianie rzeczowników
- stosuje odpowiednie stopnie przymiotnika ze względu na przekazywaną informację i intencję wypowiedzi
- bezbłędnie przeprowadza klasyfikację zaimków (ze względu na różne kryteria)
- poprawnie pisze zaimki złożone
- określa funkcje pełnione w wypowiedzeniach przez partykuły i wykrzykniki
- przeprowadza analizę składniową zdania pojedynczego na trudniejszych przykładach
- omawia znaczenie okoliczników, ich funkcje składniowe, sposoby wyrażania, związek z wyrazem określanym
- określa funkcje wyrazów stojących poza związkami zdania
- wskazuje różnice między rodzajami zdań podrzędnych przedstawia budowę zdania złożonego na wykresie, nazywa zdania składniowe
- dokonuje analizy słotwórczej wyrazu, tworzy rodzinę wyrazów
- określa ekspresywne i znaczeniowe funkcje formantów
- poprawnie pisze skróty i skrótowce
- określa cechy głosek
- wskazuje i nazywa zjawiska fonetyczne (uproszczenia, upodobnienia pod względem dźwięczności)

3. Ocena dobra

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który opanował wiedzę i umiejętności przewidziane podstawą programową

Kształcenie językowe i literackie:

- podejmuje próby wypowiedziania się w formach trudniejszych niż określone podstawą programową (np. sprawozdanie, recenzja, opis sytuacji, charakterystyka porównawcza)
- określa i ocenia postawy bohaterów ze względu na ich stosunek do pojęć: szczęście, miłość, wierność, wiara w Boga i ideały
- dobiera odpowiednie fragmenty tekstu w celu wspierania swoich sądów
- umieszcza poznane teksty we właściwych ramach chronologicznych
- wskazuje dobrą znajomość treści omawianych lektur, omawia elementy świata przedstawionego utworu – wskazuje wątek, bohaterów i ich powiązania, akcję
- wymienia rodzaje i gatunki literackie, określa ich cechy
- zna terminy literackie
- poprawnie zapisuje dialog, wzbogaca pracę o elementy opisów
- sporządza notatki i sprawnie posługuje się nimi w czasie lekcji
- wskazuje w utworze poznane środki stylistyczne, określa ich funkcję w utworze

Nauka o języku:

- określa funkcje składniowe rzeczownika – odmienia przez przypadki, liczby – poprawnie zapisuje osobliwe i nieosobliwe czasowniki
- określa rolę imiesłów z zdaniu
- poprawnie stosuje nieregularne formy czasownika
- odróżnia nieodmienne części mowy – nazywa rodzaje partykuł, wykrzykników

- pisze poprawnie partykuły z różnymi częściami mowy
- przeprowadza analizę składniową zdania pojedynczego rozwiniętego
- potrafi nazwać rodzaje zdań podrzędnie i współrzędnie złożonych
- poprawnie pisze wyrażenia przyimkowe
- dostrzega celowość użycia wykrzyknika w wypowiedzi ustnej i pisemnej
- dokonuje analizy słotwórczej wyrazu, wykonuje wykres rodziny wyrazów
- określa podstawowe funkcje formantów
- wyjaśnia skróty, zna ich pisownię
- określa cechy głosek
- wskazuje upodobnienia pod względem dźwięczności i uproszczenia grup spółgłoskowych

4. Ocena dostateczna

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który posiadał wiadomości i umiejętności łatwe do opanowania, użyteczne w życiu codziennym i absolutnie niezbędne do kontynuowania nauki na wyższym szczeblu

Kształcenie językowe i literackie:

- przedstawia treść utworu na podstawie cichego czytania tekstu, określa akcję i jej przebieg, wskazuje monologi i dialogi, rozumie motywy postępowania bohaterów
- zna pojęcia: dramat, fraszka, satyra, powieść historyczna; poprawnie posługuje się nimi w wypowiedziach
- poprawnie redaguje charakterystykę postaci, opowiadanie, opis, streszczenie, sprawozdanie z lektury
- samodzielnie posługuje się poznanymi słownikami
- zna i stosuje w stopniu przynajmniej dostatecznym zasady ortografii, interpunkcji

Nauka o języku:

- odróżnia imiesłów od innych form czasownikowych, rozróżnia imiesłowy przymiotnikowe i przysłówkowe
- tworzy różne strony czasowników
- określa funkcje składniowe znanych części mowy
- rozróżnia okoliczniki, potrafi określić sposób ich wyrażania
- pisze w miarę poprawnie partykuły „nie” i „by” z czasownikiem
- wyróżnia z zdaniu rzeczownik, określa jego formę fleksyjną, funkcję składniową, łączy w związki składniowe z innymi wyrazami
- wyszukuje w zdaniu przymiotnik, stosuje w poprawnych formach gramatycznych, wyróżnia przymiotniki podlegające stopniowaniu i stopniuje je, określa funkcję w zdaniu
- rozróżnia zaimki
- rozpoznaje partykuły
- uzupełnia zdania wykrzyknikami
- na łatwych przykładach przeprowadza analizę zdania pojedynczego, wyodrębnia zespoły składniowe, sporządza wykres zdania
- rozróżnia rodzaje okoliczników
- rozpoznaje zdania złożone współrzędnie i podrzędnie
- wyróżnia imiesłowowy równoważnik zdania
- przy pomocy nauczyciela rysuje schemat składniowy zdania złożonego

- na prostych przykładach wskazuje podstawę słowotwórczą i formant
- wykonuje mało skomplikowane wykresy rodziny wyrazów
- określa cechy głosek

5. Ocena dopuszczająca

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, którego wiedza i umiejętności pozwalają na samodzielne lub przy pomocy nauczyciela wykonanie zadań o niewielkim stopniu trudności

Kształcenie językowe i literackie:

- jego technika czytania i rozumienia tekstu literackiego daje możliwość samodzielnego przekazania opowiadania odtwórczego
- potrafi odróżnić w utworze fikcję, fakt, autentyzm
- w stopniu zadawalającym pracuje z książką: zaznacza fragmenty, rozumie je, wyciąga z nich proste wnioski
- określa najważniejsze cechy powieści: akcję, wątki, bohaterów, temat
- potrafi 2–3 zdaniami ocenić bohatera
- odróżnia epikę, lirykę dramat umie w katalogu alfabetycznym i rzeczowym znaleźć odpowiednią informację biograficzną, a we wskazanym słowniku podane hasło
- w prostych przykładach wskazuje apostrofę, porównanie, przenośnię, epitet, rymy, pytania retoryczne
- rozumie pojęcia: archaizm, podmiot liryczny, obyczaj, adaptację operę, środki masowego przekazu
- samodzielnie pisze plan ramowy i szczegółowy, charakterystykę bohatera, opowiadanie, list, streszczenie, porządek zebrania
- w miarę poprawnie wygłasza z pamięci utwory poetyckie lub fragmenty prozy
- w wypowiedziach pisemnych popełnia błędy językowe, stylistyczne, logiczne, ortograficzne, które nie przekreślają całkowicie wartości pracy i wysiłku, jaki włożył w ich napisanie
- pisze podanie, życiorys i CV

Nauka o języku:

- rozpoznaje odmienne i nieodmienne części mowy
- poprawnie stosuje w zdaniu skrócone formy zaimków
- odmienia czasownik przez osoby, liczbę, rodzaje i tryby
- wskazuje w prostych przykładach imiesłów (bez określania jego nazwy)
- odmienia rzeczownik, przymiotnik i łatwe przykłady liczebnika
- samodzielnie pisze 1–2 przykłady osobliwości w odmianie rzeczownika
- wyodrębnia z zdania podmiot, orzeczenie, wskazuje ich określenia (bez nazywania)
- rozróżnia zdanie pojedyncze i złożone, równoważnik zdania, zdanie pytające, wykrzyknikowe, oznajmujące
- na prostych przykładach rozróżnia zdania współrzędnie złożone i podrzędnie złożone
- wykonuje wykres prostego zdania złożonego
- wskazuje wyraz podstawowy i pochodny
- tworzy rodzinę wyrazów
- odróżnia samogłoski od spółgłosek

6. Ocena niedostateczna

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, którego wiedza i umiejętności wykluczają samodzielne lub przy pomocy nauczyciela wykonanie zadań o elementarnym stopniu trudności

Kształcenie językowe i literackie:

- uczeń nie opanował techniki głośnego i cichego czytania tekstu w stopniu zadowalającym, ma trudności ze zrozumieniem lektury
- nie potrafi pracować z książką
- nie opanował w stopniu zadowalającym wiadomości dotyczących rodzajów i gatunków literackich
- nie zna podstawowych cech powieści
- nie potrafi dokonywać analizy utworu literackiego
- nie rozróżnia podstawowych środków artystycznego obrazowania
- nie potrafi formułować dłuższych form wypowiedzi pisemnej (opowiadanie, opis, charakterystyka, streszczenie. List)
- ma słaby zakres słownictwa, błędnie redaguje swoje wypowiedzi pod względem językowym
- w wypowiedziach pisemnych nie przestrzega zasad ortograficznych, interpunkcyjnych, językowo – logicznych i stylistycznych

Nauka o języku

- ma kłopoty z rozpoznaniem odmiennych i nieodmiennych części mowy
- popełnia rażące błędy w odmianie czasownika, rzeczownika, przymiotnika i liczebnika nie zna osobliwości w odmianie rzeczownika
- nie potrafi wskazać w zdaniu części zdania
- ma kłopoty z rozróżnianiem zdania pojedynczego, zdania złożonego, równoważnika zdania
- nie potrafi rozróżnić zdań współrzędnie i podrzędnie złożonych
- nie odróżnia wyrazu podstawowego od pochodnego
- nie umie utworzyć wyrazów pokrewnych
- nie rozróżnia litery, samogłoski, spółgłoski

Klasa III

1. Ocena celująca

Otrzymuje uczeń, którego wiedza i umiejętności znacznie wykraczają poza obowiązujący program nauczania

- umie wykorzystywać swoją wiedzę nabytą w szkole jak i poza nią
- umie samodzielnie wyciągać wnioski z materiałów źródłowych i lektur
- twórczo oraz samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania
- proponuje rozwiązania oryginalne i wykraczające poza materiał programowy
- jego wypowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne oraz cechują się dojrzałością myślenia
- nie powiela cudzych poglądów, potrafi krytycznie ustosunkować się do językowej, literackiej i kulturalnej rzeczywistości
- bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach przedmiotowych i literackich
- podejmuje działalność literacką lub kulturalną w różnych formach szkolnych,

prezentuje wysoki poziom motoryczny oraz artystyczny

2. Ocena bardzo dobra

Otrzymuje uczeń, który opanował pełny zakres wiadomości i umiejętności przewidzianych programem nauczania klasy III

Kształcenie językowe i literackie:

- prowadząc dyskusję negocjuje, stosuje parafrazę, broni swojego stanowiska
- rozwiązuje sprzeczności
- dokonuje podsumowania wyników dyskusji
- opowiada swobodnie z zastosowaniem dygresji
- charakteryzując postać dostrzega wpływ środowiska, tradycji, kultury, religii
- zdając sprawozdanie, odnajduje ukrytą perswazję, cel wypowiedzi
- dokonuje uogólnień na podstawie przeczytanego tekstu
- czyta ze zrozumieniem różne teksty literatury popularnonaukowej i fragmenty literatury naukowej
- ma świadomość wieloznaczności wypowiedzi literackiej
- odkrywając w literaturze wartości uniwersalne, przenosi je do własnego świata wartości
- posługuje się w sposób naturalny i funkcjonalny pojęciami i terminami z zakresu literatury i kultury
- w komunikatach medialnych odczytuje znaki i kody dosłowne i metaforyczne
- wykorzystuje media jako źródło informacji i opinii w samodzielnych dochodzeniach do wiedzy
- świadomie i krytycznie odbiera różne rodzaje utworów muzycznych, ojczystych i muzyki innych narodów
- wykorzystuje słownik etymologiczny oraz słownik mitów i tradycji kultury
- tworzy różnorodne instrukcje i wykorzystuje je w samodzielnej pracy
- umie obronić się przed manipulacyjnym działaniem środków przekazu redagując sprawozdanie, przytacza wypowiedzi mówcy
- ocenia wartość filmu (koncertu)
- w rozprawce dobiera najtrafniejsze argumenty
- łączy fakty, syntetyzuje, dedykuje

Nauka o języku:

- wykorzystuje funkcje stylistyczne mowy zależnej i niezależnej
- parafrazuje teksty, wykorzystuje wyrazy synonimiczne, wieloznaczne, przeciwstawne, o zabarwieniu emocjonalnym, o znaczeniu przenośnym
- stosuje zapożyczenia z języków obcych
- odmienia obce nazwy miejscowości

3. Ocena dobra

Uczeń opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową oraz elementy wybrane z programu nauczania dla klasy III

Kształcenie językowe i literackie:

- Prowadzi wywiad z osobą fikcyjną w sytuacji symulowanej (np. postaci literackiej)

- Potrafi prowadzić dyskusję
- Dopełnia wypowiedzi innych
- Analizuje uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne postępowania postaci dostrzegając wpływ środowiska, tradycji, kultury i religii
- Zna pojęcia: kompromis, negocjacja, parafraza, dygresja
- Interpretuje tekst poprzez głośne czytanie z odpowiednią intonacją
- Czyta ze zrozumieniem różnorodne teksty literatury pięknej, publicystycznej
- Określa specyficzne cechy stylu różnych tekstów
- Odkrywa w literaturze wartości uniwersalne
- Czytając różnorodne teksty, rozstrzyga dylematy moralne, umiejętnie dokonuje wyboru
- Analizuje komunikaty medialne
- Rozpoznaje znaczenia metaforyczne dzieł plastycznych
- Ocenia wiarygodność i poprawność językową różnorodnych czasopism
- Korzysta z poznanych wydawnictw informacyjnych
- Zdobywa informacje, wykorzystuje różne źródła
- W sloganach reklamowych dostrzega elementy tradycji literackiej i kulturowej
- Umie korzystać ze środków przekazu
- Redaguje sprawozdanie z referatu, przemówienia, kazania
- Dokonuje uogólnień
- Dobiera w recenzji właściwe słownictwo w celu wartościowania i opiniowania]
- Wyraża i uzasadnia własne zdanie
- Stosuje w rozprawce zwroty i wyrażenia uzasadniające stanowisko nadawcy
- Redaguje list otwarty, uzasadniając własne stanowisko
- Redaguje przemówienie
- Posługuje się poznanymi technikami notowania
- Sporządza mapę mentalną (mapę myśli)

Nauka o języku

- przekształca różnorodne konstrukcje składniowe w zależności od potrzeb komunikacyjnych i stylistycznych
- świadomie stosuje i przekształca w wypowiedziach mowę zależną i niezależną
- ocenia poprawność neologizmów i zapożyczeń, ich wartość komunikacyjną i stylistyczną

4. Ocena dostateczna

Uczeń w zakresie umożliwiającym postępy w dalszym uczeniu się opanował wiedzę i umiejętności zawarte w podstawie programowej

Kształcenie językowe i literackie:

- zadaje pytania sprawdzające i naprowadzające
- wyczerpująco udziela odpowiedzi na pytania innych
- opowiada swobodnie z zastosowaniem zwrotów do adresata i środków pozajęzykowych
- analizuje motywy postępowania postaci
- zdaje relację z wykładu, pogadanki, prelekcji, porządkuje usłyszane treści
- dokonuje własnej interpretacji utworów literackich
- czyta biegle, poprawnie, głośno, wyraźnie i wyraziście

- umie korzystać z indeksów i bibliografii
- rozróżnia kreacyjny charakter literatury
- odkrywa w literaturze społeczne, patriotyczne i religijne postawy bohaterów i konfrontuje je z zachowaniami osób rzeczywistych
- rozumie znaczenie terminów i pojęć: oda, tekst źródłowy, reportaż, indeks, dialektyzm
- dostrzega tworzywo teatru telewizyjnego jako połączenie tworzyw teatru i filmu
- dostrzega możliwości destrukcyjne działania środków masowego przekazu
- dostrzega związek dzieła plastycznego z literackim, wyraża opinię
- rozróżnia muzykę ludową, klasyczną i popularną
- świadomie wybiera czasopisma
- posługuje się poznanymi słownikami i encyklopediami
- rozumie treść różnorodnych instrukcji
- ocenia treść i formę reklam
- redaguje sprawozdanie z wykładu, pogadanki, prelekcji
- redaguje różne recenzje
- uogólnia, dochodzi do prawdy na podstawie przeprowadzonej argumentacji
- redaguje list oficjalny, stosuje właściwe słownictwo
- redaguje list motywacyjny

Nauka o języku:

- buduje poprawne pod względem składniowym i interpunkcyjnym wypowiedzenia złożone
- poprawnie zapisuje nazwy własne, zakończenia nazwisk żeńskich i małżeństw oraz zakończenia – ski, -cki, -dzki, -stwo, -ctwo, -dztwo
- dobiera wyrazy, które najtrafniej wyrażają żądane treści
- poprawnie stosuje i zapisuje neologizmy i zapożyczenia
- stosuje w wypowiedzeniach antonimy i homonimy
- poprawnie stosuje w swoich wypowiedzeniach wyrazy o znaczeniu abstrakcyjnym i konkretnym

5. Ocena dopuszczająca

Uczeń samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela wykonuje proste zadania przewidziane podstawą programową

Kształcenie językowe i literackie:

- dba o kulturę języka
- dąży do osiągnięcia kompromisu
- jest obiektywny i bezstronny w ocenie wypowiedzi
- opisuje ustnie postać, przedmiot, krajobraz
- wygłasza teksty z pamięci
- doskonali technikę czytania, rozumie ogólny sens czytanych tekstów
- rozróżnia cechy poznanych już gatunków literackich
- rozumie znaczenie pojęć: tren, bibliografia, archaizm, gwara
- dostrzega różnice między tworzywem teatru i filmu
- świadomie korzysta ze środków masowego przekazu
- dostrzega związek dzieła plastycznego z literackim
- poprawnie pisze tytuły czasopism
- doskonali umiejętność pisania opowiadania, streszczenia, charakterystyki postaci,

- sprawozdania
- redaguje rozprawkę zgodnie z planem kompozycyjnym
- sporządza notatkę w formie zbioru cytatów

Nauka o języku:

- buduje poprawne pod względem składniowym wypowiedzenia złożone
- zapisuje poprawnie mowę zależną i niezależną
- stosuje w wypowiedzeniach poprawne formy nazw własnych, nazw żeńskich i małżeństw
- stosuje w wypowiedzeniach synonimy

6. Ocena niedostateczna

Uczeń nie opanował podstawowych umiejętności i wiadomości w zakresie programu nauczania

Kształcenie językowe i literackie:

- nie dba o kulturę języka
- nie doskonali techniki czytania ze zrozumieniem, nie rozumie sensu czytanych tekstów
- nie rozumie podstawowych pojęć z literatury,
- nie dostrzega różnic między tworzywem teatru i filmu
- nie wyszukuje informacji w środkach masowego przekazu
- nie dostrzega związku dzieła plastycznego z literackim
- nie potrafi formułować dłuższych form wypowiedzi pisemnej (opowiadanie, opis, charakterystyka, streszczenie, list)
- ma słaby zakres słownictwa, błędnie redaguje swoje wypowiedzi pod względem językowym
- w wypowiedziach pisemnych nie przestrzega zasad ortograficznych, interpunkcyjnych, językowo – logicznych i stylistycznych

Nauka o języku:

- nie buduje poprawnie pod względem składniowym wypowiedzeń złożonych
- nie wie co to mowa zależna i niezależna
- nie stosuje w wypowiedzeniach poprawnych form nazw własnych, żeńskich i małżeństw nie wie co to neologizmy, synonimy, antonimy i homonimy.

Opracowały:
Anna Chojka, Bożena Nowak